International Journal of Kannada Research
www.kannadajournal.com

ISSN: 2454–5813
IJKR 2018; 4(2): 90-92
© 2018 IJKR
www.kannadajournal.com
Received: 20-02-2018
Accepted: 21-03-2018

ಶ್ವೇತಾ ಎಂ.ಬಿ.
ಸಂಶೋಧನಾ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿನಿ
ಕರ್ನಾಟಕ ಜಾನಪದ
ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ ಗೊಟಗೋಡಿ
ಹಾವೇರಿ, ಶಿಗ್ಗಾಂವಿ, ಹಾವೇರಿ

Correspondence
ಶ್ವೇತಾ ಎಂ.ಬಿ.
ಸಂಶೋಧನಾ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿನಿ
ಕರ್ನಾಟಕ ಜಾನಪದ
ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ ಗೊಟಗೋಡಿ
ಹಾವೇರಿ, ಶಿಗ್ಗಾಂವಿ, ಹಾವೇರಿ

ಸುಳ್ಯ ತಾಲೂಕಿನ ನಲಿಕೆ ಸಮುದಾಯ: ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಅನನ್ಯತೆ

ಶ್ವೇತಾ ಎಂ.ಬಿ.

'ನಲಿಕೆ' ಪ್ರಧಾನವಾಗಿ ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಕಂಡು ಬರುವ ಒಂದು ಸಮುದಾಯ. ಸುಳ್ಯ, ಪುತ್ತೂರು, ಹಾಗೂ ಕೇರಳದ ಕಾಸರಗೋಡು ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಈ ಸಮುದಾಯದ ಜನರು ಕಂಡು ಬರುತ್ತಾರೆ. ದೈವಾರಾಧನೆಯೇ ಪ್ರಮುಖ ಆಚರಣೆಯಾಗಿ ಬೆಳೆದು ಬಂದಿರುವ ತುಳುನಾಡಿನಲ್ಲಿ ನಲಿಕೆಯವರಿಗೆ ತಮ್ಮದೇ ಆದ ಪ್ರಾಶಸ್ತ್ಯವಿದೆ. ದೈವಾರಾಧನೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಊರಿನ ಗೌಡ, ಬುದ್ಧಿವಂತರಿಗೆ ಹಾಗೂ ಪೂಜಾರಿಗಳಿಗೆ ಇರುವಷ್ಟೇ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆ, ಗೌರವ ಕೋಲ(ನೇಮ) ಕಟ್ಟುವ 'ನಲಿಕೆ'ಯವರಿಗೂ ಇರುತ್ತದೆ. ದೈವಗಳ ಕೋಲ (ನೇಮ) ನಡೆಯುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನಿರ್ದೇಶಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ನಲಿಕೆಯವರು ವೇಷ ಹಾಕಿ ಕುಣಿಯುತ್ತಾರೆ. ದೈವಿಕವಾದ ಸಂದರ್ಭಗಳನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸುತ್ತಾರೆ. ವೇಷ ಹಾಕಿದ ಮೇಲೆ ಯಾವ ದೈವದ ನೇಮ ಕಟ್ಟಲಾಗಿರುತ್ತದೆಯೋ ಆ ದೈವವು ವೇಷ ಹಾಕಿರುವ ನರ್ತಕನ ಮೇಲೆ ಆಹ್ವಾಹನೆಯಾಗುತ್ತದೆ ಎಂಬುದು ತುಳುನಾಡಿನ ಜನರ ನಂಬಿಕೆಯಾಗಿದೆ. ದೈವಾರಾಧನೆಯಲ್ಲಿ ಕುಣಿತಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಆದ್ಯತೆಯಿದೆ. 'ನಾಟ್ಯ' ಅಥವಾ 'ನರ್ತನ'ಕ್ಕೆ ತುಳುವಿನಲ್ಲಿ 'ನಲಿಕೆ' ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ. ಹೀಗಾಗಿ ದೈವದ ವೇಷ ಹಾಕಿ ಕುಣಿತ ಮಾಡುವುದನ್ನೇ ಸಾಂಪ್ರಾದಾಯಿಕವಾದ ವೃತ್ತಿಯನ್ನಾಗಿಸಿಕೊಂಡ ಸಮುದಾಯವನ್ನು 'ನಲಿಕೆಯವರು' ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗಿದೆ. ಸುಳ್ಯ ತಾಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಇವರನ್ನು 'ಅಜಲ'ರೆಂದೂ ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ. ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿರುವ ಈ ಸಮುದಾಯದವರ ಮಾತೃಭಾಷೆ ತುಳು. ಆದರೆ ಕಾಸರಗೋಡು ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುವ ಈ ಸಮುದಾಯದವರು ಮಲಯಾಳವನ್ನೇ ಮಾತನಾಡುತ್ತಾರೆ. ಕಾಸರಗೋಡು ಭಾಗದಲ್ಲಿ ತುಳುವಿನ ದೈವಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟುವವರು ನಲಿಕೆಯವರು. ಕೆಲವು ಮಲಯಾಳ ದೈವಗಳನ್ನೂ ಇವರು ಕಟ್ಟುತ್ತಾರೆ. ಉಡುಪಿಯಲ್ಲಿ ಪಾಣಾರರು, ಕಾಸರಗೋಡಿನಲ್ಲಿ ಕೋಪಾಳರು ಎಂದೆಲ್ಲಾ ಈ ಸಮುದಾಯದವರನ್ನು ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ 'ಅಜಲ'ರೆನಿಸಿಕೊಂಡ ನಲಿಕೆ ಸಮುದಾಯಕ್ಕೂ ಪಾಣಾರ, ಕೋಪಾಳರಿಗೂ ನಡುವೆ ವ್ಯತ್ಯಾಸಗಳೂ ಇವೆ. ಇವುಗಳನ್ನು ನಿಖರವಾಗಿ ಅಧ್ಯಯನದ ಮೂಲಕ ಕಂಡುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ನಲಿಕೆಯವರದ್ದುಹರಿಜನ ವರ್ಗಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ ಒಂದು ಉಪಜಾತಿ. ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಮೂರು ಸಮುದಾಯದವರು ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ದೈವದ ನೇಮ ಕಟ್ಟುವ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ ತೊಡಗುತ್ತಾರೆ. ಅವರೆಂದರೆ, ಪರವರು, ಪಂಬದರು ಹಾಗೂ ನಲಿಕೆಯವರು. ಇವರಲ್ಲಿ ನಲಿಕೆಯವರೇ ಅತ್ಯಂತ ತಳ ಸಮುದಾಯದವರು ಎನಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದು, ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ಅಸ್ಪೃಶ್ಯತೆಗೆ ಒಳಗಾಗಿರುವುದು ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಸುಳ್ಯ ತಾಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕಂಡುಬರುವ ಮಲೆದೈವಗಳ ನೇಮೋತ್ಸವಗಳಲ್ಲಿ ನಲಿಕೆಯವರು ನೇಮ ಕಟ್ಟುತ್ತಾರೆ. ಭೂತ ಕಟ್ಟುವ ಕಲೆ ನಲಿಕೆಯವರಿಗೆ ಪರಂಪರೆಯಿಂದ ಬಂದಿರುತ್ತದೆ. ಊರಿನಲ್ಲಿ ಹಲವು ನಲಿಕೆ ಕುಟುಂಬಗಳಿದ್ದರೂ ಒಂದು ಕುಟುಂಬದವರಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಪರಂಪರೆಯಿಂದ ಈ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಸಾಗಿ ಬಂದಿರುತ್ತದೆ. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಅದು ಆ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಕುಟುಂಬದ ಹಿರಿಯ ಸದಸ್ಯನ ಮೇಲಿರುತ್ತದೆ. ದೈವ ಕಟ್ಟುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಇವರು ಬೇರೆ ಊರುಗಳಿಗೂ ಹೋಗಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಕೆಳಸ್ತರದ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ಮಾಯಕ ಹೊಂದಿ ದೈವಗಳೆನಿಸಿಕೊಂಡಿರುವುದು ಈಗಾಗಲೇ ಅಧ್ಯಯನಗಳಿಂದ ಕಂಡುಕೊಂಡಿರುವ ವೈಚಾರಿಕ ಸತ್ಯ. ಹಾಗಾಗಿಯೇ ಸಾಮಾಜಿಕವಾಗಿ ಅತ್ಯಂತ ಕೆಳವರ್ಗದವರೆನಿಸಿಕೊಂಡ ನಲಿಕೆಯವರಿಗೆ ಈ ದೈವಗಳ ನೇಮಕಟ್ಟುವ ಹೊಣೆಗಾರಿಕೆ ದೊರಕಿದೆ. ಅತೀ ಕಡಿಮೆ ಮೂಲಭೂತ ಸೌಕರ್ಯಗಳೊಡನೆ ಈ ಸಮುದಾಯದವರು ಬದುಕು ಸಾಗಿಸುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ಇಂದಿಗೂ ಕಾಣಬಹುದಾಗದೆ. ಶಿಷ್ಟ ಪರಿಸರದ ನಡುವೆ ಸಾಮಾಜಿಕ ಅಸ್ತಿತ್ವವನ್ನೇ ಕಳೆದುಕೊಂಡು ಇವರು ಬದುಕುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅಸ್ಪೃಶ್ಯತೆಯ

ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಸೀಮಿತ ದೈವಗಳಿಗೆ ಮಾತ್ರ ವೇಷ ಹಾಕಬೇಕಾದ ಅನಿವಾರ್ಯತೆ ಇವರದಾಗಿದೆ. ದೈವಾರಾಧನೆಯನ್ನೇ ವೃತ್ತಿಯನ್ನಾಗಿ ಆರಿಸಿಕೊಂಡಿರುವ ಈ ಜನ ಚಾವಡಿಯ ಒಳಗೆ ಪ್ರವೇಶಿಸುವ ಅವಕಾಶದಿಂದಲೇ ವಂಚಿತರಾದವರು. ಮೇಲ್ವರ್ಗದ ಜನರ ಮನೆಯೊಳಗೆ ಈ ಸಮುದಾಯದವರು ಇಂದಿಗೂ ಪ್ರವೇಶಿಸುವಂತಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಕೋರ್ಟು ಕಛೇರಿಗಳಲ್ಲೂ ನಿವಾರಣೆಯಾಗದ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ದೈವದ ವೇಷ ಹಾಕಿದ ನಲಿಕೆಯವನು ದೈವದ ಚಾವಡಿಯಲ್ಲಿ ಊರ ಸಮಸ್ತರ ಎದುರು ನ್ಯಾಯ ನೀಡಿ ಪರಿಹರಿಸುತ್ತಾನೆ. ಸಾಮಾಜಿಕವಾಗಿ ಅಸ್ಪೃಶ್ಯನೆನಿಸಿಕೊಂಡ ನಲಿಕೆಯವನೊಬ್ಬ ದೈವಾರಾಧನೆಯ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶನ ಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಏರುತ್ತಾನೆ. ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೈವತ್ವಕ್ಕೇರುತ್ತಾನೆ. ಶ್ರೀಮಂತರ, ಮೇಲ್ವರ್ಗದವರ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಜೀತಗಾರರಾಗಿ ದುಡಿಯುವ ಈ ಜನರು ಹಲವು ಬಗೆಯ ಶೋಷಣೆಗಳಿಗೂ ಒಳಗಾಗುತ್ತಲೇ ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಪಡೆಯುವುದರಲ್ಲೂ ಹಿಂದುಳಿದಿರುವ ಇವರು ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸದ ಕಡೆಗೆ ಒಲವು ತೋರಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಈ ಸಮುದಾಯವು ಎದುರಿಸುತ್ತಿರುವ ಆರ್ಥಿಕ ಮುಗ್ಗಟ್ಟು, ಪರಾವಲಂಬನೆಯ ಬದುಕು ಇವರ ಆಶಯಗಳಿಗೆ ಮಾರಕವಾಗಿ ಪರಿಣಮಿಸಿದೆ. ಬೆರಳೆಣಿಕೆಯ ಜನ ಉನ್ನತ ಹುದ್ದೆಯಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ಕಾಣಬಹುದಾಗಿದೆ. ಹೆಚ್ಚೂ ಕಡಿಮೆ ವರುಷದ ಆರು ತಿಂಗಳು ದೈವ ಕಟ್ಟುವ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ಇವರು ತಮ್ಮನ್ನು ತಾವು ತೊಡಗಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಇವರು ಮುಂದುವರೆಸಿಕೊಂಡು ಬಂದಿರುವ ಆಚರಣೆಗಳು, ಪಾರಂಪರಿಕ ಕಲಾ ಪ್ರಕಾರಗಳು ಅವರ ಆರ್ಥಿಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ನಿರ್ಧರಿಸುತ್ತವೆ. ದೈವಾರಾಧನೆಯ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಇವರು ಕುಟುಂಬ ಸಹಿತ ಹಾಜರಿರುತ್ತಾರೆ. ಅವರದೇ ಆದ ಒಂದು ವಾದ್ಯ ತಂಡವೂ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿರುತ್ತದೆ. ದೈವ ಕಟ್ಟುವ ನಲಿಕೆಯವನಿಗೆ ದಿನದ ಸಂಬಳ ನೇಮೋತ್ಸವ ನಡೆಸುವ ಊರವರಿಂದ ಸಂಗ್ರಹಿಸಲಾದ ಹಣ(ವಂತಿಗೆ)ದಿಂದ ನೀಡಲಾಗುತ್ತದೆ. ವಾದ್ಯ ಮೇಳದಲ್ಲಿರುವ ನಲಿಕೆ ಬಳಗದವರಿಗೂ ಸಂಭಾವನೆಯನ್ನು ವಂತಿಗೆ ಹಣದಿಂದಲೇ ನೀಡಲಾಗುತ್ತದೆ. ಹರಕೆಯ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಬಂದ ಕೋಳಿ, ಎಳನೀರು, ತೆಂಗಿನಕಾಯಿ, ಅಕ್ಕಿ, ಬತ್ತ, ಬಟ್ಟೆ ಮುಂತಾದವು ನಲಿಕೆಯವನಿಗೆ ಸಲ್ಲುತ್ತದೆ. ನಲಿಕೆಯವನು ನೇಮಕಟ್ಟಿದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಉತ್ತಮ ನರ್ತನವನ್ನು ಮಾಡಿ ಮೆಚ್ಚುಗೆಯಾದಲ್ಲಿ ಭಕ್ತರಿಂದ ಅಥವಾ ಊರಿನ ಹಿರಿಯರಿಂದ, ಅಧಿಕಾರದವರಿಂದ ಹಣದ ರೂಪದ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹವೂ ದೊರಕುತ್ತದೆ.

ನಲಿಕೆಯವರ ಕ್ರಿಯಾತ್ಮಕತೆ: ನಲಿಕೆಯವರು ಮೂಲತ: ಕಲಾವಿದರು. ಇವರಲ್ಲಿ ಚಿಕ್ಕ ಬಾಲಕರೂ ಚೆಂಡೆ ಭಾರಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ಪ್ರಾವೀಣ್ಯತೆಯನ್ನು ಪಡೆದಿರುತ್ತಾರೆ. ಇವರಲ್ಲಿ ಪ್ರತೀ ಮಗುವಿಗೂ ದೈವದ ವೇಷಭೂಷಣಕ್ಕೆ ಅಗತ್ಯವಿರುವ ಅಲಂಕಾರಿಕ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ತಯಾರಿಸುವುದನ್ನು ಕಲಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಕಲೆಯೆಂಬುದು ಈ ಸಮುದಾಯದ ಜನರಿಗೆ ರಕ್ತಗತವಾಗಿಯೇ ಬಂದಿರುತ್ತದೆ. ನಲಿಕೆ ಹೆಂಗಸರು ಹೊಳೆ ಬದಿಯಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯುವ ಮುಡೆಂಗ(ಮುಂಡುಗ) ಎಂಬ ಮುಳ್ಳಿನ ಗಿಡದ ಎಲೆಗಳನ್ನು ಕತ್ತರಿಸಿ ತಂದು ಅವುಗಳನ್ನು ಒಣಗಿಸಿ ಚಾಪೆಯನ್ನು ತಯಾರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಈ ಚಾಪೆ ಹೆಣೆಯುವ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ನಲಿಕೆ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳು ಸಿದ್ಧಹಸ್ತರು. ಊರಿನ ಹಾಗೂ ಊರಿನ ಜನರಿಗೆ ಅಗತ್ಯವಿರುವ ಚಾಪೆಗಳನ್ನು ಆಯಾ ಊರಿನ ನಲಿಕೆಯವರು ತಯಾರಿಸಿ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಮದುವೆಗಳಿಗೆ ಬೇಕಾಗುವ ವಿಶೇಷವಾದ ಹಸೆ ಚಾಪೆಯನ್ನು ಇವರು ಕಡ್ಡಾಯವಾಗಿ ತಯಾರಿಸಿಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಹಿಂದೆಲ್ಲಾ ಚಿಕ್ಕ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಮಲಗಿಸಲು ಬೇಕಾದ ಬೆತ್ತದ ತೊಟ್ಟಿಲುಗಳನ್ನು ಇವರೇ ಮಾಡಿಕೊಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಮಾತ್ರವಲ್ಲ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಎಣ್ಣೆ ಹಚ್ಚಿ ಮಲಗಿಸಲೆಂದು ಚಿಕ್ಕ ಚಾಪೆ(ಚಕ್ಕಳ)ಗಳನ್ನು ಇವರು ತಯಾರಿಸಿಕೊಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಅಡಿಕೆ ಮರದ ಹಾಳೆಗಳನ್ನು ಪಳಗಿಸಿ ಸುಂದರವಾದ ಮುಟ್ಟಾಳೆಗಳನ್ನು ಇವರು ತಯಾರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಮಲೆನಾಡು ಹಾಗೂ ಕರಾವಳಿ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಜನ ಸೊಪ್ಪು, ಹುಲ್ಲು, ಸೌದೆ ಗೊಬ್ಬರಗಳಂಥ ತೂಕದ ಹೊರೆಗಳನ್ನು ಹೊರುವಾಗ ತಲೆಗೆ ಟೊಪ್ಪಿಗೆಯಂತೆ ಈ ಮುಟ್ಟಾಳೆಗಳನ್ನು ಬಳಸುತ್ತಾರೆ. ಅಡಿಕೆಮರದ ಹಾಳೆಗಳನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಪಳಗಿಸಿ ಅವುಗಳನ್ನು ಸುಂದರವಾಗಿ ಮಡಚಿ ದಾರದಿಂದ ಹೊಲಿದು ಇವುಗಳನ್ನು ತಯಾರಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಅಳತೆಗಳ ಸುಮಾರು ಹತ್ತಿಪ್ಪತ್ತು ಮುಟ್ಟಾಳೆಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡು ಊರುಕಟ್ಟಿನ ಮನೆಗಳಿಗೆ ಹೋಗಿ ಇವರು ಮಾರುತ್ತಾರೆ. ಭೂತಾರಾಧನೆಯ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನಲಿಕೆಯವರು ತಯಾರಿಸುವ ವೇಷಭೂಷಣಗಳು ಸಂಪೂರ್ಣ ಕಲಾತ್ಮಕವಾಗಿರುತ್ತವೆ. ತೆಂಗಿನ ಚಿಗುರಿನಿಂದ ತಯಾರಿಸುವ ಈ ಕಲಾಕೃತಿಗಳು ನಲಿಕೆಯವರ ಕಲಾದೃಷ್ಟಿಗೆ ಉತ್ತಮ ಉದಾಹರಣೆಗಳಾಗುತ್ತವೆ.

ದೈವಾರಾಧನೆಯ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಸಾಮಾಜಿಕವಾದ ಆಚರಣೆಗಳನ್ನು ನಲಿಕೆಯವರು ನಡೆಸುತ್ತಾ ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಮಾತ್ರವಲ್ಲ ಅವುಗಳನ್ನೇ ತಮ್ಮ ಜೀವನ ಧರ್ಮವನ್ನಾಗಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ನಲಿಕೆಯವರು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕಪ್ಪು ವರ್ಣೀಯರು. ಇವರ ಕುಣಿತಗಳು ಒಳಗೊಂಡಿರುವ ಹಾಡುಗಳಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟೋ ಬಾರಿ ಪ್ರತಿಭಟನೆಯ ನೆಲೆಗಳನ್ನು ಕಾಣುತ್ತೇವೆ. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಅಸ್ತಿತ್ವಕ್ಕಾಗಿ ನಡೆಸಿದ ಹೋರಾಟದ ಕುರುಹುಗಳೂ ಕಾಣಿಸುತ್ತವೆ. ಅಸಮಾನತೆ, ಬಡತನ ಮೊದಲಾದವುಗಳ ಕುರಿತಂತೆ ಜಾಗೃತಿ ಮೂಡಿಸುವ ಪ್ರತೀಕಗಳಾಗಿಯೂ ಈ ಕುಣಿತಗಳು ಮುಖ್ಯವಾಗುತ್ತವೆ. ಆಟಿ ಕಳಂಜ, ಮಾಯಿದಪುರುಷ, ಕುದುರೆ ಕೋಲ, ಸೋಣದ ಜೋಗಿ ಇವುಗಳು ನಲಿಕೆ ಸಮುದಾಯದವರೇ ಆಡುವಂಥ ಕುಣಿತಗಳು. ಆಟಿಕಳಂಜ ಕನ್ನಡದ ಆಷಾಢ ತಿಂಗಳಿನಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ತುಳುವಿನ ಆಟಿ ತಿಂಗಳಿನಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಸುವ ಒಂದು ಕುಣಿತ. ಇದೊಂದು ಬಗೆಯ ದೈವವೂ ಹೌದು. ಸುಳ್ಯ ತಾಲೂಕಿನ ಕನ್ನಿ ಕಳಂಜ ಹಾಗೂ ಬೆಳ್ತಂಗಡಿ ತಾಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುವ ಬಿರ್ಮೆರೆ ಮಾಣಿಲು ಆಟಿಕಳಂಜನ ಭಿನ್ನರೂಪಗಳು.

ಕರಾವಳಿಯಲ್ಲಿ ಮಳೆಗಾಲ ಭಾರೀ ಜೋರಾಗಿ ಇರುವುದರಿಂದ ಬಹಳ ಹಿಂದಿನಿಂದಲೂ ಮಳೆಗಾಲದಲ್ಲಿ ಈ ಪ್ರದೇಶದ ಜನಸಾಮಾನ್ಯರಿಗೆ ಅಹಾರದ ಕೊರತೆ ಕಾಣಿಸುತ್ತಿತ್ತು. ಈ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ತಿಂಗಳಾನುಗಟ್ಟಲೆ ದುಡಿಮೆಗೆಂದು ಹೊರಹೋಗುವುದು ಅಸಾಧ್ಯವಾಗಿ ಸಾಮಾನ್ಯ ಜನರು ಹಣಕಾಸಿನ ಸಮಸ್ಯೆಯಿಂದ ಬಳಲುತ್ತಾರೆ. ಸದಾಕಾಲ ಸುರಿಯುವ ಮಳೆಯಿಂದಾಗಿ ಹಲವಾರು ಮಾರಕ ರೋಗಗಳಿಗೆ ಜನ ಬಲಿಯಾಗುವ ಸಾಧ್ಯತೆಗಳು ಹೆಚ್ಚಿವೆ. ಈ ಎಲ್ಲಾ ಕಾರಣಗಳಿಂದ ಮಳೆಗಾಲವು ಕರಾವಳಿಯ ಜನರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಆತಂಕಕಾರಿ. ಇಂಥ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಆಟಿ ಕಳಂಜ ಮನೆಮನೆಗೆ ಹೋಗಿ ಜನರ ಸಂಕಷ್ಟವನ್ನು ಪರಿಹರಿಸುತ್ತಾನೆ ಎಂಬುದು ಈ ಜನರ ನಂಬಿಕೆ. ತೆಂಗಿನ ಎಳೆಯ ಗರಿಗಳಿಂದ ಮಾಡಿದ ಕಲಾಕೃತಿಗಳನ್ನು ಕಳಂಜನ ವೇಷಭೂಷಣಕ್ಕೆ ಬಳಸುತ್ತಾರೆ. ಮುಖಕ್ಕೆ ಅರ್ದಾಳ ಬಳೆಯಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಕಳಂಜನ ಕೈಯಲ್ಲೊಂದು ತಾಳೆಗರಿಯಿಂದ ಮಾಡಿದ ಕೊಡೆ(ಛತ್ರಿ)ಯಿರುತ್ತದೆ. ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ 'ಕನ್ನಿ'ಎಂಬ ಸ್ತ್ರೀ ವೇಷಧಾರಿಯಿರುತ್ತಾನೆ. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಚಿಕ್ಕ ಹುಡುಗರಿಗೆ ಕನ್ನಿಯ ವೇಷವನ್ನು ಹಾಕಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಮತ್ತೊಬ್ಬ ಕಲಾವಿದ ತೆಂಬರೆ[1] ಹಿಡಿದು ಕಳಂಜ ಹಾಗೂ ಕನ್ನಿಯ ವೇಷಧಾರಿಗಳಿಗೆ ಹಿಮ್ಮೇಳ ಒದಗಿಸುತ್ತಿರುತ್ತಾನೆ. ತೆಂಬರೆಯವನ ಬಗಲಲ್ಲಿ ದುಡ್ಡಿನ

ಚೀಲವೊಂದಿರುತ್ತದೆ. "ಆಟಿ ಕಳಂಜ ಆಚರಣೆಯಲ್ಲಿ ಕನಿಷ್ಟತಮ ಘಟಕ ಮಾರಿ ಕಳೆಯುವುದು. ಮಾರಿ ಎಂಬ ಪದಕ್ಕೆ ದೊಡ್ಡದು ಎಂಬ ಮೂಲ ಅರ್ಥವಿದ್ದರೂ, ರೋಗ ಎಂಬ ಅರ್ಥವಿದೆ. ಕಳೆಯುವುದು(ಕಳೆಪುನಿ) ಎಂಬ ಪದಕ್ಕೆ ಣಠ ಡಿಜಟಠತಜ (ಣಠ ಛಜ ,ಣಡಿಬಿಠಿಠಿಜಜ,ಣಠ ಛಜ ಜಜಜಜಣಾಛಿಣಜಜ)ಎಂಬ ಅರ್ಥವಿದೆ. ಊರಿನಲ್ಲಿ ಬಂದ ಮಾರಿಯನ್ನು ಆಟಿಕಳಂಜ ಬಂದು ಕಳೆಯುತ್ತಾನೆ.(ವಿವೇಕ ರೈ–೧೯೮೫)"[೨]

"ನಾಯಿತ ಕುತ್ತಾಂಡ ಕಳೆಂಜೆ ಬೊನ್ಯೊಟು ಪರಿಹಾರೋ
ನರಮಾನಿ ಕುತ್ತಾಂಡ ಕಳೆಂಜೆ ಪೇರ್ಡ್ ಪರಿಹಾರೋ
ಕೋರಿತ ಕುತ್ತಾಂಡ ಕಳೆಂಜೆ ಉನ್ಪುಟು ಪರಿಹಾರೋ"

ಈ ಮೇಲಿನ ಸಾಲುಗಳನ್ನು ಗಮನಿಸಿದಾಗ 'ಆಟಿಕಳಂಜ' ಆಚರಣೆಯ ಉದ್ದೇಶ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ನಾಯಿಗೆ ರೋಗ ಬಂದರೆ ಕಳಂಜ ಬೂದಿಯಲ್ಲಿ ಪರಿಹಾರ ತೋರಿಸುತ್ತಾನೆ. ನರಮಾನವನಿಗೆ ರೋಗ ಬಂದರೆ ಕಳಂಜ ಹಾಲಿನಲ್ಲಿ ಪರಿಹಾರ ನೀಡುತ್ತಾನೆ. ಕೋಳಿಗೆ ರೋಗ ಬಂದರೆ ಕಳಂಜ ಅನ್ನದಲ್ಲಿ ಪರಿಹರಿಸುತ್ತಾನೆ. ಇಲ್ಲಿ ಜನಪದರ ವೈದ್ಯಜ್ಞಾನವನ್ನು ಕೂಡ ಕಾಣಬಹುದಾಗಿದೆ. ಹೀಗೆ ಮಾರಿ ಕಳೆಯುವ ದೈವವಾಗಿ ಕಳಂಜ ಊರೂರು ತಿರುಗುತ್ತಾನೆ. ಹೀಗೆ ಹೋಗುವಾಗ ಮನೆಯವರು ಹಲಸಿನ ಬೀಜ, ಅರಶಿನ ಕೊಂಬು, ಸಾಂಬಾರ ಪದಾರ್ಥಗಳು, ಹಣ, ಅಕ್ಕಿ ಮೊದಲಾದವುಗಳನ್ನು ದಾನವಾಗಿ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಮಳೆಗಾಲಕ್ಕೆ ಅಗತ್ಯವಿರುವ ಕೆಲವು ಸಾಮಗ್ರಿಗಳನ್ನು ಈ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಅವರು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. 'ಮಾಯಿದ ಪುರುಷೆರ್' ಮಾಯಿ ತಿಂಗಳ ಹುಣ್ಣಿಮೆಯಿಂದ ಆರಂಭಿಸಿ ಹದಿನೈದು ದಿನಗಳವರೆಗೆ ಪ್ರದರ್ಶಿಸಲ್ಪಡುವ ಒಂದು ನೃತ್ಯ ಪ್ರಕಾರ. ಒಟ್ಟು ಹತ್ತು ಜನ ತಂಡದಲ್ಲಿರುತ್ತಾರೆ. ಅವರಲ್ಲಿ ಏಳು ಜನ ಪುರುಷ ವೇಷದವರು. ಒಬ್ಬ ಸ್ತ್ರೀ ವೇಷಗಾರನಿರುತ್ತಾನೆ. ಒಂದು ಅಡಗೋಲಜ್ಜಿಯ ವೇಷವಿರುತ್ತದೆ. ಒಬ್ಬ ತೆಂಬರೆಯವನಿರುತ್ತಾನೆ. ಸೋಣದ ಜೋಗಿ ಎಂಬ ಕುಣಿತವನ್ನು ಕೂಡ ನಲಿಕೆ ಸಮುದಾಯದವರು ಆಡುತ್ತಾರೆ. ಇದು ಮಳೆಗಾಲದಲ್ಲಿ ಬರುವ ಒಂದು ಕಲಾಪ್ರಕಾರ. ಕುದುರೆ ಕೋಲ ಮೊದಲಾದ ಕುಣಿತಗಳನ್ನೂ ಈ ಸಮುದಾಯದವರು ಆಡುತ್ತಾರಾದರೂ ಇತ್ತೀಚಿನ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಇವುಗಳು ಅವನತಿಯತ್ತ ಸಾಗಿವೆ.

ನಲಿಕೆಯವರ ಧಾರ್ಮಿಕ ನಡಾವಳಿಗಳು: ಇವರಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿನಿಂದ ಹಿಡಿದು ಸಾವಿನತನಕ ಹಲವು ಬಗೆಯ ಆಚರಣೆಗಳು ಚಾಲ್ತಿಯಲ್ಲಿವೆ. ನಲಿಕೆ ಸಮುದಾಯದಲ್ಲಿ ಜನರು ಸತ್ತಾಗ ಹೂಳುವ ಹಾಗೂ ಸುಡುವ ಎರಡೂ ಪದ್ಧತಿಗಳನ್ನು ಅನುಕೂಲಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಂತೆ ನಡೆಸುತ್ತಾರೆ. ಹೆಣವನ್ನು ಸಂಸ್ಕಾರ ಮಾಡಿದ ಹದಿಮೂರನೆಯ ದಿನಕ್ಕೆ ಸತ್ತವನ ಉತ್ತರಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ಮಾಡುವರು. ಸತ್ತವನ ನೆಂಟರು, ಊರವರು, ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಸೇರುತ್ತಾರೆ. ಹೆಣವನ್ನು ಸುಟ್ಟರೆ ಐದನೆಯ ದಿನದಲ್ಲಿ ಶುದ್ಧದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಕಾಗೆಗಳಿಗೆ ಅನ್ನ ಬಡಿಸುವ ಕ್ರಮ ಇವರಲ್ಲಿ ರೂಢಿಯಲ್ಲಿದೆ. ದನದ ಮಾಂಸ ತಿನ್ನುವುದು ಈ ಸಮುದಾಯದಲ್ಲಿ ನಿಷಿದ್ಧ. ಸುಳ್ಯ ತಾಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರಧಾನ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿರುವ ಗೌಡ ಸಮುದಾಯದವರ ಆಚರಣೆಗಳ ಪ್ರಭಾವವನ್ನು ನಲಿಕೆಯವರ ಆಚರಣೆಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಣಬಹುದಾಗಿದೆ.

ನಲಿಕೆಯವರು ಪರಿಸರ ಸ್ನೇಹಿಗಳು. ಪರಿಸರದ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಅದಕ್ಕೆ ಧಕ್ಕೆ ಬಾರದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಬಳಸಿ ಬದುಕು ನಡೆಸುವ ಕಲೆಗಾರಿಕೆ ಇವರಿಗಿದೆ. ಬಿಡುವಿನ ವೇಳೆಯಲ್ಲಿ ಸಮೀಪದ ತೋಡು(ಚಿಕ್ಕ ಹೊಳೆ)ಗಳಿಗೆ ಹೋಗಿ ಮೀನು, ಸಿಗಡಿ, ಏಡಿ ಮುಂತಾದ ಜಲಚರಗಳನ್ನು ಅಡುಗೆಗಾಗಿ ಹಿಡಿಯುವುದು ಇವರ ಹವ್ಯಾಸ. ಹಲವಾರು ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಚರ್ಯೆಗಳನ್ನು ರೂಢಿಸಿಕೊಂಡಿರುವ ಈ ಜನರು ಉನ್ನತ ಸಮುದಾಯದವರು ನಿರ್ಲಕ್ಷಿಸಿದ ಎಷ್ಟೋ ಆಚರಣೆಗಳನ್ನು ಉಳಿಸಿ ಬೆಳೆಸುವ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯ ಪಾತ್ರವನ್ನು ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಅಡಿ ಟಿಪ್ಪಣಿ

೧. ಚರ್ಮದಿಂದ ತಯಾರಿಸಲಾಗುವ ಡೊಳ್ಳಿನಂಥ ಸಣ್ಣ ವಾದ್ಯ.
೨. ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಆಚಾರ್ ಪಿ, ಸಂವಹನ ಮಾಧ್ಯಮವಾಗಿ ಜನಪದ ಕುಣಿತಗಳು, ಪ್ರಸಾರಾಂಗ, ಮಂಗಳೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಪುಟ ೨೭, ೧೯೯೨.